

ISTANBUL

ČAROBAN GRAD NA BOSFORU

Razmišljajući kako da započnem ovu priču, osećala sam se poput Šeherezade, koja je iz noći u noć smišljala priče ne bi li odobrovoljila sultana. A sigurna sam da Istanbul može ispričati i više od hiljadu jedne priče...

TEKST Nataša Vuković

Nataša Vuković, „Natania Travel“

Aja Sofija

ŠTA VIDETI

Staro jezgro i ujedno najpoznatiji deo grada jeste **Sultanahmet**, najveći i najlepší trg. Nazvan je tako po sultanu Ahmetu I, a do tada je bio poznat kao Stari grad. Na ovom trgu nalazi se **Aja Sofija**, monumentalna građevina koju je podigao vizantijski car Justinijan, od 532. do 537. godine. Kada su 1453. godine Turci zauzeli grad, pretvorili su je u džamiju; mozaike, ikone i hrišćanske simbole prekrili su gipsom; dodali kaligrafske ploče s islamskim imenima i stihovima iz Kurana, i sagradili četiri minareta. Postala je muzej 1935. godine, da bi jula 2020. ponovo bila pretvorena u džamiju. Uprkos velikoj gužvi, dok sedite na zastrtom podu i zadivljeno posmatrate oslikane zidove s različitim islamskim simbolima i ogromne lustere koji je obasjavaju, osećate neku čudnu energiju. Prema legendi, kada je prvi put ušao u ondašnju grandioznu crkvu, i sam car Justinijan je bio zadivljen te je rekao: „Solomone, prestigao sam te!“.

PLAVA DŽAMIJA

U neposrednoj blizini Aja Sofije nalazi se **Sultan Ahmedova džamija**. Poznata je i kao Plava džamija zbog 20.000 plavih pločica koje prekrivaju njenu unutrašnjost. Sagrađena je između 1609. i 1616. godine za vreme vladavine sultana Ahmeda I, koji je želeo da sagradi zdanje lepše od Aja Sofije. Specifična je i po tome što jedina u gradu ima šest minareta. Trenutno je u fazi rekonstrukcije, tako da se može videti samo deo njene veličanstvene kupole.

Na ovom trgu nekada se nalazio i

Tutmozisov obelisk

Konstantinov hipodrom. Kao uspomena na njega, ostali su samo Tutmozisov obelisk od roze granita, koji su Rimljani u IV veku doneli iz hrama u Luksoru, i Zidni obelisk ili Konstantinov stub. U to doba označavali su krajnje tačke trkališta oko kojih su dvokolice morale da se okrenu. Na trgu se nalazi i zanimljiva fontana cara Vilhelma II u neovizantijskom stilu, sagrađena 1898. u čast njegove posete, kao i Cisterna-bazilika, koja je nekada snabdevala vodom centar Carigrada.

FOTO Shutterstock, Nataša Vuković, „Natania Travel“, Nebojša Babić

Ovo je jedini grad na svetu koji se prostire na dva kontinenta istovremeno spajajući i razdvajajući Evropu i Aziju, zapad i istok. Kako je bio prestonica Vizantije i Rimskog i Otomanskog carstva, prepun je znamenitosti koje svedoče o njegovoj veličini i značaju. Iako je danas zvanični naziv grada Istanbul, i dalje se pominje kao Vizantion, Konstantinopolj, Carigrad i Stambol.

NA SEDAM BRDA I DVA MORA

Istanbulsku avanuru započela sam na neuobičajen način: fotografisanjem u narodnoj nošnji u foto-studiju „Taht Istanbul“. Osećala sam se poput sultanije koja s krova posmatra suncem okupan grad i plavo more dok se okolo širi miris čaja i nargila.

Kao jedan od najlepših gradova sveta, Istanbul vas polako i znalački osvaja, bez obzira na ogromnu, svakodnevnju gužvu: Nju čini više od 15 miliona stanovnika i, kako se procenjuje, oko tri miliona turista koji šetaju njegovim ulicama. Grad koji se prostire na sedam brežuljaka, zapljuskuju talasi Mramornog i Crnog mora, a dodatno je podeljen Zlatnim rogom, poluostrvom i prirodnom lukom, gde je iz nekadašnjeg antičkog Vizantiona nastala slavna vizantijska prestonica.

Sultanahmet trgu pripada i **Topkapi palata** koja je vekovima bila glavna rezidencija svih osmanlijskih sultana. Izgradnja je počela po naređenju Mehmeda II Osvajača, pošto je zauzeo Istanbul, a posle propasti Osmanlijskog carstva 1923. godine, otvorena je za posetioce kao muzej. Kompleks palate čine četiri glavna dvorišta s brojnim prostorijama i manjim zgradama. Svakako najzanimljiviji su harem, carska večnica, privatne sultanove sobe i bogata riznica s nakitom i skupocennim predmetima iz tog doba.

Njen značaj počinje da opada 1856. kada je sultan Abdulmedžid I naredio da glavna palata postane **Dolmabahče**. Sagrađena je 1854. godine pod velikim uticajem arhitekture evropskih dvorova. Ceo kompleks izgleda veoma impresivno, s brojnim sobama i paviljonima, kristalnim lusterima i skupocennim nameštajem, a kažu da je na dekorisanje potrošeno čak 35 tona zlata. U okviru palate nalazi se soba u kojoj je Mustafa Kemal Atatürk, osnivač moderne turske države, proveo svoje poslednje dane i preminuo 1938. godine. Palata je omiljeno mesto turista i često je u njoj velika gužva, dok je fotografisanje strogo zabranjeno. A pogled na Bosfor kroz kapije u ogromnom zidu koji je okružuje ostaviće vas bez daha.

Dolmabahče

Sulejmanija je još jedna značajna džamija koju je sagradio nama poznati sultan Sulejman Veličanstveni između 1549. i 1575. godine. U njenom vrtu nalazi se zanimljivo groblje s njegovom grobnicom, gde počiva i njegova voljena supruga Hurem.

Panoramu grada možete posmatrati sa više vidikovaca, kao i s **Galata kule**, odakle se pruža fantastičan pogled na ceo grad, mostove i Bosfor. Na Galata mostu preko celog dana i večeri možete videti ribolovce, a kada se upali ulična rasveta, možete uživati u sveže ulovljenoj ribi u restoranima ispod mosta. Vožnja **Bosforskim moreuzom** je pravi doživljaj, čini vam se da kao nema kraja plavetnilu, zelenom rastinju i nizu divnih, raznobojnih kuća.

Galata kula

U poslednje vreme nezaobilazno odredište turista postali su kvartovi Fener i Balat, lavirinti vijugavih uličica s raznobojnim kućicama, dućanima i kafanama, kao i sedište Vaseljenske patrijaršije

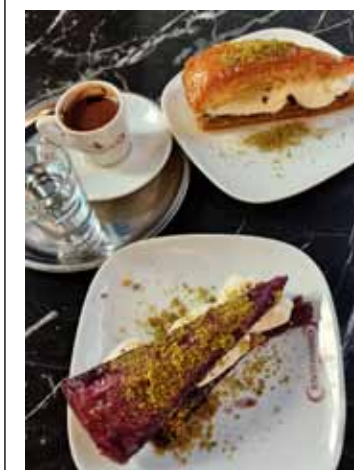
Dok šetate gradom, put vas vodi prema glavnom trgu Taksim i glavnoj pešačkoj zoni, ulici **Istikal**. Njenom celom dužinom prolazi stari crveni tramvaj probijajući se kroz nestvarno veliku gužvu. U ulici se nalazi mnoštvo starih palata, kafića i restorana, kao i radnji svih poznatih brendova. Nezaobilazno mesto za šoping svakako je i **Kapali čaršija**, najveća pokrivena pijaca na svetu i pravi lavirint sa više od 4.000 dućana, u kojima možete pronaći tradicionalne predmete od zlata, kože, drveta i keramike, kao i slatkiše i začine.

Kapali čaršija

Svejedno koliko puta ga posetili, u Istanbulu uvek pronadete neko novo mesto koje vas oduševi, a mirisi i zvuci Orijenta mame vas da mu se ponovo vratite

A kada se umorite od razgledanja znamenitosti i od šopinga, sledi uživanje za nepca. Tradicionalni turski doručak je pravi raj za hedoniste, koji obuhvata mešavinu salata,

sireva, jaja, peciva, maslinki i slatkih džemova, uz obaveznu jaku crnu kafu. Svuda po gradu možete kupiti čuvene đevreke, pečeno kestenje, grilovanu ribu i sveže ceđene sokove. Probajte meze, doner kebab, iskender, salate, čorbe, jagnjetinu, pide (turska pica), dolme... A tek slatkiši: razne vrste baklava, ratluka, kunefi... jednostavno, ne znate šta biste prvo probali!

Ako imate slobodnog vremena, pravo opuštanje sledi u tradicionalnom turskom hamamu, koje okrepljuje i dušu i telo.

